

KOMENTÁŘ

13. března 2025

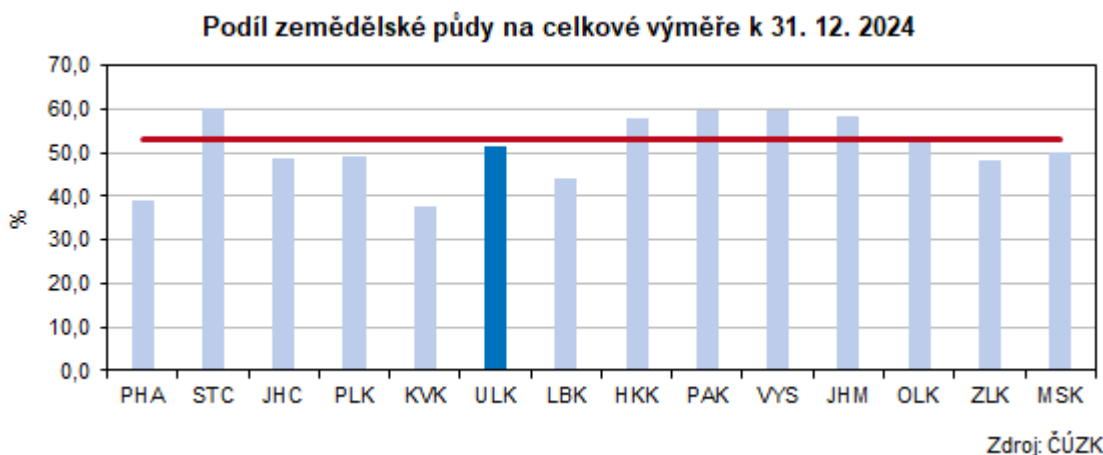
Bilance půdy v Ústeckém kraji v letech 2005 až 2024

Za uplynulých 20 let poklesla výměra orné půdy o více jak 4 %, ovocných sadů o více jak 18 % a chmelnic o téměř 26 %, a to především ve prospěch trvalých travních porostů a zahrad, ale také ve prospěch nezemědělské půdy. Rozlohy lesní půdy se zvýšily o téměř 4 % a o 9 % se rozrostly rovněž vodní plochy, čemuž přispělo zatápění důlních jam v rámci rekultivací post-těžebních oblastí.

Zdrojem dat o rozloze krajů a okresů a bilanci půdy je Český úřad zeměměřičský a katastrální. Údaje o výměrách jsou uváděny ve stavu k 31. 12. daného roku.

Zemědělská půda

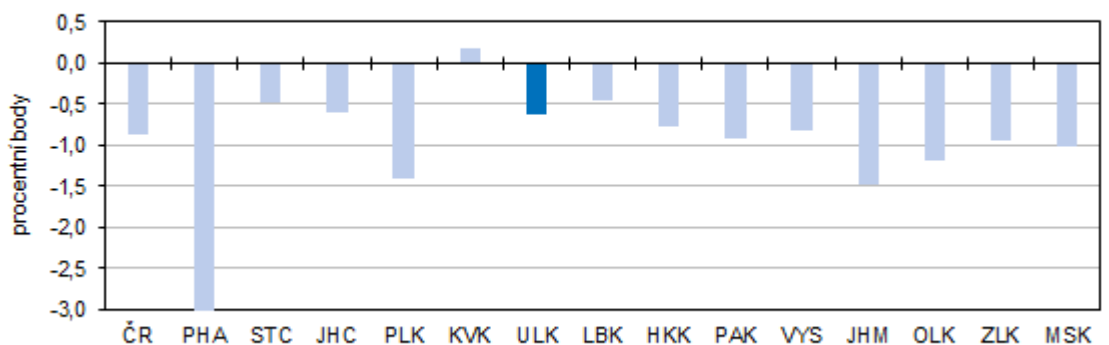
K 31. 12. 2024 se Ústecký kraj rozkládal na 533 870 hektarech, z toho 274 365 ha (51,4 %) tvořila zemědělská půda. V období 2005–2024 podíl zemědělské půdy na celkové výměře kraje téměř výhradně každoročně velmi mírně klesal. V porovnání s ostatními kraji byl vloni podíl zemědělské půdy v Ústeckém kraji sedmý nejvyšší. Nejvíce zemědělské půdy měly ve Středočeském kraji (60,1 %), nejméně se zemědělská půda na celkové výměře kraje podílela v Karlovarském kraji (37,8 %).

V porovnání s rokem 2005, kdy se zemědělská půda podílela na celkové výměře kraje z 52,0 %, byl vloni nižší o 0,6 procentních bodů (p. b.). Obdobně tomu bylo ve všech krajích s výjimkou Karlovarského kraje, kde za toto období došlo k nárůstu podílu zemědělské půdy o 0,2 p. b. Pokles podílu zemědělské půdy byl v Ústeckém kraji pátý nejnižší. Nejrychleji její plochy ubývaly v hl. m. Praze (pokles o 3,0 p. b.). Celorepublikově došlo k poklesu podílu zemědělské půdy o 0,9 p. b. na 53,1 %.

KOMENTÁŘ

**Změna podílu zemědělské půdy na celkové výměře za období 2005–2024
(stav k 31. 12.)**

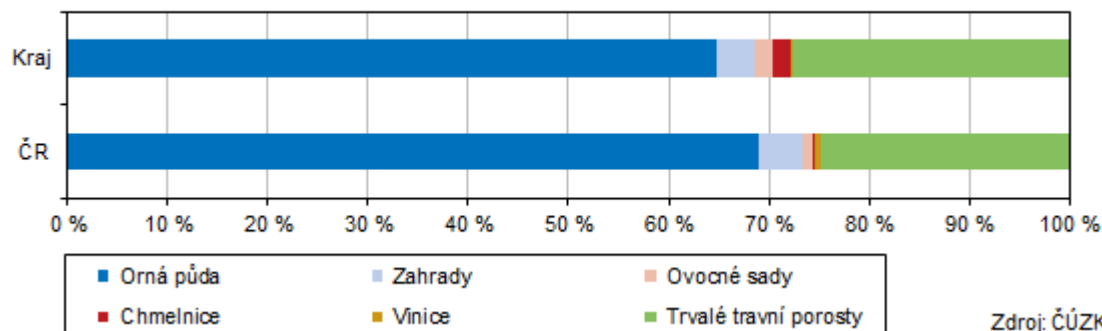

Zdroj: ČÚZK

Úbytek zemědělské půdy zaznamenaly za období 2005–2024 všechny okresy kraje s výjimkou okresu Teplice, kde se plochy zemědělské půdy za sledované období rozšířily o 1,7 % (o 272 ha). Nejméně ubylo zemědělské půdy v okrese Děčín (snížení o 237 ha, tj. o 0,7 %), nejrychleji se její výměra snižovala v okrese Most (o 259 ha, tj. o 1,9 %). Druhý nejvyšší pokles zaznamenali v okresech Ústí nad Labem a Louny (shodně o 1,8 %), ale s ohledem na výrazně rozdílnou výměru zemědělské půdy v těchto okresech činil pokles v okrese Louny 1 466 ha a v okrese Ústí nad Labem 330 ha.

Největší podíl zemědělské půdy v kraji tvoří půda orná, k 31. 12. 2024 zaujímal 64,8 % veškeré zemědělské půdy v kraji. Druhý největší podíl zaujímaly travní porosty (27,6 %). Zahrady se na výměře zemědělské půdy podílely 3,9 %, ovocné sady 1,9 %, chmelnice 1,7 % a vinice 0,2 %. Struktura zemědělské půdy v kraji je podobná té na úrovni ČR. Výraznější rozdíl je patrný v rozloze ovocných sadů a chmelnic. Zatímco na úrovni ČR zaujímaly ovocné sady 1,0 % výměry zemědělské půdy, v Ústeckém kraji to byl téměř dvojnásobek (1,9 %). Ústecký kraj je známý pro pěstování chmele. Chmelnice se v kraji rozkládaly na 1,7 % zemědělské půdy, v porovnání s ČR to byl téměř devítinásobný podíl – na úrovni ČR tvořily chmelnice podíl ve výši 0,2 %.

Struktura zemědělské půdy k 31. 12. 2024

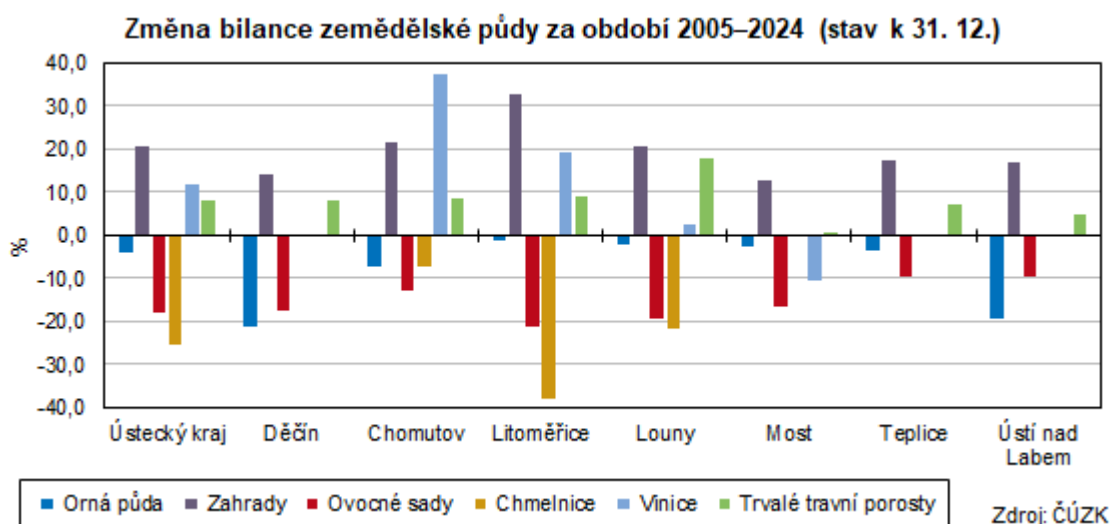

Zdroj: ČÚZK

KOMENTÁŘ

Většina těchto chmelnic se nachází na území okresu Louny. K 31. 12. 2024 se zde rozkládalo 44,9 % (3 850 ha) rozlohy všech chmelnic na území ČR. Druhým nejvýznamnějším okresem byl z tohoto pohledu okres Litoměřice, kde se nacházelo 922 ha chmelnic (10,7 % rozlohy chmelnic v ČR). Malá část chmelnic se rozkládala i na území okresu Chomutov, ke konci roku to bylo 14 ha. Na celkové rozloze chmelnic v ČR se Ústecký kraj podílel ke konci loňského roku 55,8 %. V posledních letech však v Ústeckém kraji dochází ke snižování rozloh chmelnic. V porovnání s rokem 2005 byla jejich výměra ke konci roku 2024 v kraji nižší o 25,6 % (1 644 ha), z toho v okrese Louny se za toto období snížila o 21,9 % (1 079 ha) a v okrese Litoměřice o 38,0 % (o 564 ha).

Kromě chmelnic v kraji dlouhodobě ubývá orné půdy a ovocných sadů. Za období 2005–2024 se rozloha orné půdy v kraji snížila o 4,2 % (o 7 810 ha) a ovocných sadů o 18,1 % (1 122 ha). K největšímu úbytku orné půdy došlo v okrese Děčín, kde se za sledované období snížila její výměra o 21,1 % (o 2 356 ha). U ovocných sadů se výměra nejvíce snížila v okresech Litoměřice, a to o 21,3 % (o 578 ha).

Zatímco výměry orné půdy, chmelnic a ovocných sadů poklesly, rozlohy zahrad, trvalých travních porostů a vinic naproti tomu rostly. Výměra zahrad vzrostla v kraji za období 2005–2024 o 20,4 % (o 1 794 ha) a trvalých travních porostů o 8,1 % (o 5 670 ha). Nárůst těchto ploch jsme zaznamenali ve všech okresech kraje. Nejvíce se výměra zahrad rozšířila v okrese Litoměřice (o 32,6 %, tj. o 642 ha). Plochy trvalých travních porostů se nejrychleji rozšiřovaly v okrese Louny (o 17,8 %, tj. o 999 ha), z pohledu výměry převedených ploch to bylo nejvíce v okrese Děčín, kde se výměry trvalých travních porostů za toto období rozšířily o 1 853 ha, ale s ohledem na vyšší výměry činil tento nárůst pouze 8,2 %.

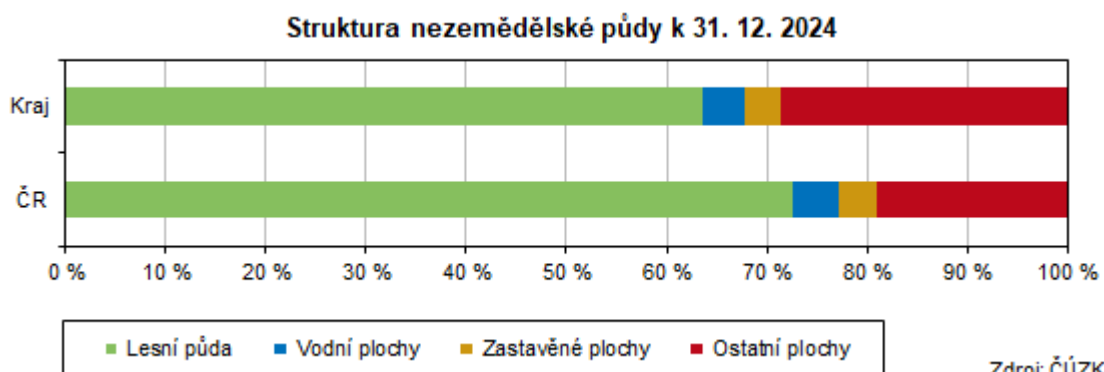
Vinice se v kraji ve sledovaném období nacházely pouze na území pěti okresů – Litoměřice, Most, Chomutov, Louny a Ústí nad Labem. Ve třech zmíněných okresech byla v roce 2024 rozloha vinic v porovnání s rokem 2005 větší, nejvíce se jejich plochy rozrostly v okrese

KOMENTÁŘ

Chomutov (o 37,5 %, tj. o 8 ha) a v okrese Litoměřice (o 19,0 %, tj. o 47 ha), v okrese Louny došlo k nárůstu o 2,6 % (0,3 ha). V okrese Ústí nad Labem se od roku 2015 nachází 0,5 ha vinic a v okrese Most se snížila výměra vinic o 10,4 % (o 11 ha). V rámci celého kraje vzrostly výměry vinic o 11,7 % (o 46 ha).

Nezemědělská půda

Nárůst podílu nezemědělské půdy se v Ústeckém kraji projevil nejvíce v nárůstu rozlohy lesních půd. Rozšiřovaly se rovněž vodní plochy i zastavěné plochy. Naopak se snížila výměra ostatních ploch. Při porovnání struktury nezemědělské půdy v kraji a v ČR ke konci roku 2024 byl podíl vodních ploch a zastavěných ploch v našem kraji nižší, a to o 0,5 resp. 0,1 %. Nejvýraznější rozdíl je patrný u lesních půd a ostatních ploch. Ústecký kraj jako průmyslová oblast měl oproti ČR o 9,1 p. b. nižší podíl lesních půd a naopak podíl ostatních ploch byl v kraji ke konci loňského roku vyšší o 9,6 p. b.

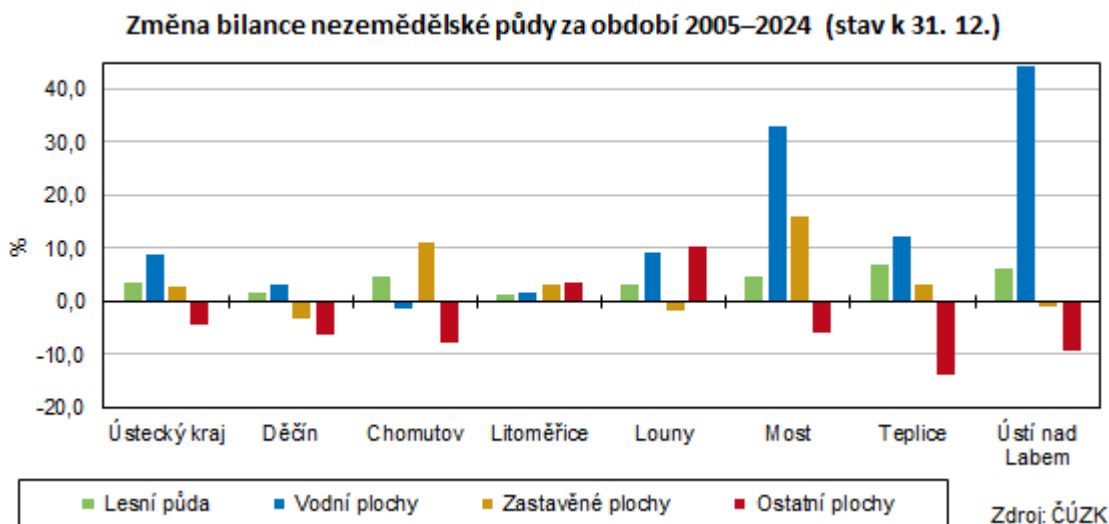
Lesní půdy jsou z pohledu velikosti přibývajících ploch jednou z nejvíce se rozrůstajících nezemědělských půd v kraji. Jejich podíl na nezemědělské půdě se za období 2005–2024 zvýšil o 1,4 %, přičemž jejich celková výměra se za toto období zvýšila o 5 855 ha (o 3,7 %). Rozloha lesní půdy rostla ve všech okresech kraje. Relativně největší nárůst zaznamenali v okrese Teplice, kde se její výměry zvýšily o 7,0 % (o 1 204 ha). Absolutně nejvíce hektarů přibýlo v okrese Chomutov, a to 1 595 ha. Vzhledem k výrazně vyšší výměře lesních ploch v okrese Chomutov však činil tento nárůst 4,6 %.

O 9,0 % (o 892 ha) se také v kraji za období 2005–2024 rozrostly vodní plochy. Největší nárůst vodních ploch byl zaznamenán v okrese Ústí nad Labem (o 322 ha, tj. o 44,2 %) a okrese Most (o 324 ha, tj. o 32,9 %). K nárůstu vodních ploch v těchto dvou okresech významně přispělo zatápění post-těžebních jam bývalých uhelných dolů. Jediným okrajem, kde došlo v období 2005–2024 k poklesu výměry vodních ploch, je Chomutov.

Dlouhodobě dochází v kraji k poklesu ostatních ploch, jejichž výměra se za posledních 20 let snížila o 3 522 ha (o 4,5 %). K poklesu došlo ve většině okresů kraje s výjimkou okresu Louny a Litoměřice, kde naopak výměra těchto ploch za období 2005–2024 vzrostla o 1 106 resp.

KOMENTÁŘ

o 319 ha (o 10,2 resp. o 3,6 %). Nejvíce se výměra ostatních ploch za stejné období snížila v okrese Teplice, a to 1 635 ha (o 13,8 %).

Zastavěné plochy se na celkové výměře nezemědělské půdy v kraji podílely vloni z 3,6 % a z dlouhodobého pohledu výše tohoto podílu spíše stagnuje. Za období 2005–2024 se zastavěné plochy v kraji rozšířily o 254 ha (o 2,8 %) a to zásluhou rozšíření těchto ploch ve čtyřech okresech kraje. Nejvíce se rozrostly v okresech Most (o 121 ha, tj. o 16 %) a Chomutov (o 129 ha, tj. o 11,3 %), rostly ale také v okrese Litoměřice a Teplice. V ostatních okresech výměra zastavěných ploch za posledních 20 let poklesla, nejvíce v okrese Děčín, a to o 48 ha (o 3,2 %).

Kontakt:

Ing. Iva Princová
Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem
Tel.: 472 706 106
Mob.: 797 874 132
E-mail: iva.princova@csu.gov.cz